

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē uttarakāṇḍē

॥ aṣṭāśītitaṃaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ aṣṭāśītitaṁ sargaḥ ॥

ilābudhayōrmithō darśanaṁ budhēnēlāsahacarīṇāṁ
kimpuruṣīti nāma vidhāya parvatē'vasthānāya prēṣaṇam

tāṁ kathāmailasambaddhāṁ
rāmēṇa samudīritāṁ |
lakṣmaṇō bharataścaiva
śrutvā paramavismitau || 7.88.1 ||

tau rāmaṁ prāñjalī bhūtvā
tasya rājñō mahātmanaḥ |
vistaraṁ tasya bhāvasya
tadā papracchatuḥ punaḥ || 7.88.2 ||

kathaṁ sa rājā strībhūtō
vartayāmāsa durgatiḥ |
puruṣaḥ sa yadā bhūtaḥ
kāṁ vṛttiṁ vartayatyaśau || 7.88.3 ||

tayōstad bhāṣitaṁ śrutvā
kautūhalasamanvitam |

kathayāmāsa kākutstha -

stasya rājñō yathāgamam || 7.88.4 ||

tamēva prathamam māsam

strī bhūtvā lōkasundarī |

tābhiḥ parivṛtā strībhi -

ryē'sya pūrvam padānugāḥ || 7.88.5 ||

tatkānanam vigāhyāśu

vijahrē lōkasundarī |

drumagulmalatākīrṇam

padbhyam padmadalēkṣaṇā || 7.88.6 ||

vāhanāni ca sarvāṇi

santyaaktivā vai samantataḥ |

parvatābhōgavivarē

tasmin rēmē ilā tadā || 7.88.7 ||

atha tasmin vanōddēśē

parvatasyāvidūrataḥ |

saraḥ suruciraprakhyam

nānāpakṣigaṇāyutam || 7.88.8 ||

dadarśa sā ilā tasmin

budham sōmasutam tadā |

jvalantaḥ svēna vapuṣā

pūrṇam sōmamivōditam || 7.88.9 ||

tapantaḥ ca tapastīvra -

mambhōmadhyē durāsadam |

yaśaskaraṃ kāmakaraṃ
tāruṇyē paryavasthitam || 7.88.10 ||

sā taṃ jalāśayaṃ sarvaṃ
kṣōbhayāmāsa vismitā |
saha taiḥ pūrvapurusaḥ
strībhūtai raghunandana || 7.88.11 ||

budhastu tāṃ samīkṣyaiva
kāmaḥ bāṇavaśaṃ gataḥ |
nōpalēbhē tadātmānaṃ
sa cacāla tadāmbhasi || 7.88.12 ||

ilāṃ nirīkṣamāṇastu
trailōkyādadhikāṃ śubhāṃ |
cittaṃ samabhyatikrāmat
kā nviyaṃ dēvatādhikā || 7.88.13 ||

na dēvīṣu na nāgīṣu
nāsurīṣvapsaraḥsu ca |
dṛṣṭapūrvā mayā kācid
rūpēṇānēna śōbhitā || 7.88.14 ||

sadṛśīyaṃ mama bhavēd
yadi nānyaparigrahaḥ |
iti buddhiṃ samāsthāya
jalāt kūlamupāgamat || 7.88.15 ||

āśramaṃ samupāgamyā
tatastāḥ pramadōttamāḥ |

śabdāpayata dharmātmā
tāścainaṃ ca vavandirē || 7.88.16 ||

sa tāḥ papraccha dharmātmā
kasyaiṣā lōkasundarī |
kimarthamāgatā caiva
sarvamākhyāta mā ciram || 7.88.17 ||

śubhaṃ tu tasya tad vākyam
madhuraṃ madhurākṣaram |
śrutvā striyaśca tāḥ sarvā
ūcurmadhurayā girā || 7.88.18 ||

asmākamēṣā suśrōṇī
prabhutvē vartatē sadā |
apatih kānanāntēṣu
sahāsmābhiścaratyasau || 7.88.19 ||

tad vākyamavyaktapadaṃ
tāsāṃ strīṇāṃ niśamya ca |
vidyāmāvartanīm puṇyā -
māvartayata sa dvijaḥ || 7.88.20 ||

sō'rthaṃ viditvā sakalaṃ
tasya rājñō yathā tathā |
sarvā ēva striyastāśca
babhāṣē munipuṅgavaḥ || 7.88.21 ||

atra kimpuruṣībhūtvā
śailarōdhasi vatsyatha |

āvāsastu girāvasmi -

ñśīghramēva vidhīyatām || 7.88.22 ||

mūlapatraphalaiḥ sarvā

vartayiṣyatha nityadā |

striyaḥ kimpuruṣānnāma

bhartṛn samupalapsyatha || 7.88.23 ||

tāḥ śrutvā sōmaputrasya

striyaḥ kimpuruṣīkṛtāḥ |

upāsāñcakrīre śailaṃ

vadhvastā bahulāstadā || 7.88.24 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇe vālmikīye ādikāvyē

uttarakāṇḍe aṣṭāśītitaṃ sargaḥ ||